

Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 9 Ca 422/2007 – 59 ze dne 23. 9. 2009

Výrok:

- I. Rozhodnutí ministra financí ze dne 17. 10. 2007, č.j. 10/80 747/2007-RK, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení v částce 10.568,- Kč, do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám právního zástupce žalobce.

Výňatek z odůvodnění:

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku, kterým byl zamítnut jeho rozklad proti rozhodnutí Ministerstva financí ze dne 4. 9. 2007, č.j. 10/66 683/2007-RK-45 o částečném odmítnutí žádosti o poskytnutí informací týkajících se společnosti Mittal Steel Ostrava, a.s.

Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání podle zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Věcně soud uznal žalobní námitky oprávněnými z několika důvodů.

Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že Ministerstvo financí ve svém rozhodnutí a potažmo ani ministr financí v napadeném rozhodnutí si neozřejmili závěry předcházejících řízení a neposoudili správně žádost žalobce nejen ve smyslu platných zákonů o poskytování informací. Správní orgány se ve svých rozhodnutích sice řídily rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2004, č.j. 7 A 118/2002 – 37, podle kterého se nebylo možno domáhat poskytnutí smlouvy jako takové, ale pouze informace o obsahu takové smlouvy, avšak nepřihlíděly ke změnám, které v důsledku evropských předpisů přinesla novelizace zákona o informacích, na niž také žalobce oprávněně poukazuje. Nejvyšší správní soud s ohledem na následnou novelizaci ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. svou dosavadní judikaturu korigoval v rozsudku ze dne 7. 5. 2008, č.j.: 1 As 17/2008-67 (blíže viz www.nssoud.cz). V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že jestliže žadatel požádal o poskytnutí informace kopií smlouvy, je povinný subjekt povinen pořídit fotokopii, případně jinak hodnověrným způsobem poskytnout žadateli obsah smlouvy v kompletní podobě. K tomuto závěru Nejvyšší správní soud dospěl na základě eurokonformního výkladu pojmu informace zakotvené v ust. § 3 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb. Dle Nejvyššího správního soudu bylo totiž záměrem zákonodárce při přijetí zákona č. 61/2006 Sb., jímž byl novelizován zákon č. 106/1999 Sb., aby informace v pojetí zákona č. 106/1999 Sb. byla totožná s pojmem dokument vyjádřeným v čl. 2 odst. 3 transponované směrnice 2003/98/ES, v němž je dokument definován jako a) obsah na jakémkoli nosiči (psaný či tištěný na papíře či uložený v elektronické formě nebo jak zvuková, vizuální nebo audiovizuální nahrávka); b) jakákoli část takového obsahu. S ohledem na shora uvedené tak lze uzavřít, že žalobcem požadované informace představovaly veškeré údaje tvořící obsah předmětných smluv.

Případnost uvedené změny judikatury v pohledu na poskytování informací formou listiny podporuje právě případ žalobce. Pokud by totiž bylo možné posuzovat žádost o informaci pouze formalisticky, z pohledu prioritního zjištění, na jakém nosiči či v jaké formě je požadována, (nikoliv jaký obsah se jí požaduje), pak by neposkytnutím dokumentu, v němž je originálně informace obsažena, došlo k porušení práva na informace ohledně těch informací, které lze poskytnout, byly-li by na tomto nosiči (formě) zachyceny. Na posuzovaném případě žádosti o informace lze také dokumentovat, jak uchopení pouhého požadavku o poskytnutí listiny bez dalšího, je pro postup povinného subjektu zavádějící. Žalobce totiž požadoval poskytnutí informace v první řadě ve formě odpovědi na to, zda smlouvy a vítězná nabídka obsahují závazky, které se týkají veřejných zájmů a vztahů

(životního prostředí, zaměstnanosti, vztahů k ČR, Moravskoslezskému kraji) a teprve v kladném případě poskytnutím smluv či zároveň poskytnutím znění nabídky. Pokud by se žalovaný řádně touto žádostí zabýval, nejprve by zajišťoval, zda předmětné listiny obsahují konkrétní, žalobcem uvedené závazky týkající se veřejných zájmů, a protože tyto listiny takové závazky obsahovaly (jak konstatoval i ministr ve svém původním rozhodnutí, když uvedl, že tyto informace nelze odepřít), bylo na ministerstvu, aby žalobci odpověděl kladně. V takovém případě ovšem nemohl dospět k závěru, že tyto informace (veřejného charakteru) nelze poskytnout, a proto nebylo důvodu, aby v této části žádost zamítl. Uvedené tak dokládá přesvědčivost názoru, že forma, na jaké je informace obsažena, není významná, a že rozhoduje charakter údajů a skutečností, které jsou jako informace požadovány. Povinností povinného subjektu pak není dbát na to, aby žadatel obdržel jen souvislé informace a nikoliv jen jejich body či části vytržené z kontextu v důsledku vyloučení (zakrytí) ostatních doprovodných informací. Povinný subjekt se řídí toliko žádostí a povinností poskytnout ty informace, jejichž poskytování není zákonem omezeno, přičemž není jeho starostí, zda v důsledku neúplného textu, z důvodu zákonného vyloučení některých informací, bude žadateli upravený obsah dokumentu k užítku či nikoliv. V uvedeném smyslu tedy bylo na žalovaném, aby uchopil žádost o informaci a respektoval právní názor ministra vtělený do rozhodnutí ze dne 22. 8. 2007, že některé informace lze poskytnout při respektování toho, že pokud nelze poskytnout listiny, jimiž je smlouva a vítězná nabídka v úplném jejich znění, ale lze je poskytnout v upravené formě vyloučením údajů, které tvoří předmět obchodního tajemství.

Obchodní tajemství představuje jednu z výjimek ze zásady poskytování požadovaných informací. Tato výjimka je zakotvena v ust. § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., podle něhož je-li požadovaná informace obchodním tajemstvím, vymezuje ust. § 17 obchodního zákoníku, podle kterého obchodní tajemství tvoří veškeré skutečnosti obchodní, výrobní či technické povahy související s podnikem, které mají skutečnou nebo alespoň potenciální materiální či nemateriální hodnotu, nejsou v příslušných obchodních kruzích běžně dostupné, mají být podle vůle podnikatele utajeny a podnikatel odpovídajícím způsobem jejich utajení zajišťuje. Z vymezení pojmu obchodní tajemství vyplývá, že nezbytnou podmínkou k tomu, by určité informace byly považovány za obchodní tajemství, je, aby podnikatel, který tyto informace chce chránit jako obchodní tajemství, je takto označil. Protože však zároveň ust. § 9 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb. podmiňuje neposkytnutí informací existencí obchodního tajemství, nepostačí k samotnému odepření informací pouhé označení informace za obchodní tajemství. Správní orgán musí ověřit, zda informace označená subjektem za obchodní tajemství, jsou ve skutečnosti obchodním tajemstvím, tj. splňují všechny znaky obchodního tajemství, vyplývající z ust. § 17 obchodního zákoníku. Proto závěr povinného subjektu o odmítnutí žádosti z důvodu omezení práva na informace spočívajícího v tom, že požadovaná informace je obchodním tajemstvím, musí být v rozhodnutí povinného subjektu náležitě zdůvodněn. Z hlediska přezkoumatelnosti závěrů povinného subjektu soudem je naprosto nepostačující, jestliže povinný subjekt v rozhodnutí o odmítnutí žádosti toliko konstatuje existenci obchodního tajemství bránícího poskytnutí požadovaných informací, aniž blíže zdůvodní, na základě jakých zjištění tento závěr učinil. K tomu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008 č.j. 7 As 24/2007 – 106.

V dané věci žalovaný shledal, že požadované informace nelze poskytnout mimo uvedené proto, že požadované dokumenty obsahují množství informací, které lze označit jako předmět obchodního tajemství ve smyslu § 17 obchodního zákona. Tato úvaha žalovaného nevychází z náležitého posouzení a odůvodnění, v jakých údajích a skutečnostech smlouvy a vítězná nabídka spatřuje naplnění znaků obchodního tajemství, navíc, tyto informace musí být subjektem, jenž vykonává právo k obchodnímu tajemství, za obchodní tajemství označeny. Vzhledem k tomu, že tyto úvahy v napadeném rozhodnutí, stejně tak jako v rozhodnutí správního orgánu I. stupně, absentují, je námitka žalobce, že nebylo prověřeno splnění podmínek obchodního tajemství, oprávněná. K tomu soud dále poukazuje na ust. § 9 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb., v němž je ochrana obchodního

tajemství omezena tím, že povinné subjekty jsou, bez ohledu na skutečnost, že požadované informace jsou obchodním tajemstvím, povinny poskytnout informace o rozsahu a příjemci veřejných prostředků. Jde-li o závazky z privatizace, týkající se veřejných prostředků, bylo třeba posoudit, zda předmětné dokumenty neobsahují také údaje o rozsahu a o příjemci veřejných prostředků a zda se z ochrany obchodního tajemství rovněž nevymykají závazky investora, týkající se životního prostředí, případně zaměstnanosti, které lze stěží již ze samotné povahy zájmů, jichž se dotýkají, považovat za obchodní tajemství.

Zároveň soud zjistil, že Ministerstvo financí a stejně tak ministr financí nerespektovali závěry uvedené v předchozím rozhodnutí ministra financí ani v tom směru, podle kterého mělo Ministerstvo financí posoudit, zda požadované informace, týkající se působení provozní činnosti podnikatele na životní prostředí, nejsou informací podle zákona č. 123/1998 Sb. Ministerstvo financí tuto otázku ve svém rozhodnutí zcela pominulo, ve vyjádření k podané žalobě bez bližšího odůvodnění pouze nesouhlasilo s názorem žalobce, že se může jednat i o informace spadající do režimu zákona č. 123/1998 Sb. Vzhledem k tomu že podle obecné zásady správního řízení platí, že je správní orgán povinen vycházet z obsahu podání a nikoliv z označení tohoto podání, bylo na žalovaném, aby za situace, kdy jsou požadovány informace o závazcích investora týkající se životního prostředí, posoudil, zda se na tyto požadované informace nevztahuje zákon č. 123/1998 Sb., jenž je zvláštním zákonem ve vztahu k zákonu č. 106/1999 Sb. (§ 2 odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb.) a pokud ano, aby požadované informace vyhodnotil dle norem zákona č. 123/1998 Sb. K tomu soud podotýká, že i zákon č. 123/1998 Sb. v ust. § 8 odst. 1 omezuje poskytnutí informací o životním prostředí v případě ochrany obchodního tajemství, nicméně ust. § 8 odst. 4 zákona č. 123/1998 Sb. následně obsahuje specifickou úpravu, za jakých podmínek zpřístupnění informací označených za obchodní tajemství není porušením obchodního tajemství.

S přihlédnutím ke všem shora uvedeným skutečnostem Městský soud v Praze napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. zrušil pro nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení věci a pro vady řízení spočívající v nedostatečném vyhodnocení požadovaných údajů z hlediska ochrany obchodního tajemství podle zákonů č. 106/1999 Sb. a č. 123/1998 Sb. 3 s.ř.s.). V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právním názorem, který soud ve zrušujícím rozsudku vyslovil, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).